

PS. ALLEHANDA OM VARJEHANDA

Betraktelser från ett sjukhus

Att fördriva tiden på klinikerna på ett av Sveriges större sjukhus är inte lätt. Som erfaren patient kan jag konstatera att jag de senaste två åren övat sittmuskulaturen i än högre grad än under mina juridikstudier, som jag annars rankar som främsta träningsmoment hittills, och dessutom utan särdeles mycket distraktion. Som medelsvårt sjuk har man fortfarande en önskan om att slippa vare sig tänka på vad som förestår eller begrundna sina svårt sjuka medpatienters öde, och då uppskattar man något läsbart, och helst även läsvärt, att försjun-ka i.

Ögonakuten har förvånansvärt mycket att läsa med tanke på att dess patienter ofta inte kan tyda texten. Svenska Journalen, färskas ICA-kurirer, några Femina. Man kan alltid bläddra i någondera – tills man är dilaterad... Avdelningen för kataraktoperationer har det textmässigt lite sämre ställt, men det kan ju vara förståeligt med tanke på att patienternas medelålder är över 80, att de ofta äter Stesolid utan att för den skull vänta på operation, samt att de inte bryr sig om att läsa i ett läge då det t o m är fullständigt omöjligt att ens avgöra färgen på sina strumpor – fötterna sitter för långt bort. Dock, trots en viss torftighet för medföljande eller halvseende, erbjuds där ett överflöd jämfört med Reumatologen. I dess ensilagefärgade korridor finns en indisk fakirs överblivna soffor och tre ledsna gröna växter, som dock gör sitt bästa för att harmonisera med färgen på väggarna, och inte ett spår mer. Man kan läsa DYMO-remsorna utanför dörrarna och se hur doktors namn egentligen stavas, efter att ha hört det uttalas på ett antal olika sätt.

Fysiologen och Lungröntgen har gamla Femina gemensamt. Man skall dock inte ta modetipsen för allvarligt, resultatet kan bli motsatsen till chict. Fysiologen har faktiskt två väntrum, och det kanske är meningen att herrarna skall sitta i det borte – där finns nämligen Svenska Journalen, golf tidningar, jakt tidningar och några motortidningar. Neurofysiologen i sin tur är pedagogisk. De har ett kösystem med nummer i stället för namn så patienterna verkligt blir oidentifierade. Därefter blir man grundligt informerad om vad man

skall bli utsatt för, och om man hinner igenom denna text finns sedan barnböcker att tillgå. Avidentifieringen har en intressant bieffekt – patienten känner sig som vore han eller hon på väg ut i det stora okända, att lugnet är bedrägligt och att man borde tagit farväl av de anhöriga innan man gick dit...

På Neuroröntgen har man gått in för den gammaldags kliniska hospitalismen – vita väggar, lysrör och inga lättsamheter som eventuellt kan inducera sprallighet i patienten innan denne fästs vid apparaten.

Magnetresonansundersökning kan utföras på två ställen: Dels av en extern firma med krav på vinstredovisning till ägarna, dels av en enhet som hör till resten av sjukhusverksamheten. Den förra hittar man efter att ha vågat sig ner i mörka, betongfärgade källarkorridorer; väntrummet är en midnattsblå kub med en flämtande bordslampa; inget att läsa så långt (eller snarare tvärtom) man kan se. Patienten pregas in i maskinen och kan konstatera att firman tycker att Mozart är lämpligt undersökningsackompanjemang. Den andra MR-avdelningen är mer förtroendeingivande – man får visserligen vandra genom kulvertar för att nå dit, men de är mindre avfolkade, större och verkar ganska livliga. Själva avdelningen har ljusschakt, är målad i ljusa färger och har Allt om Mat! För en inbiten matporno-graf är de läsvärda även om de är fem år gamla. Påsk- och sommartipsen luslästes mitt i smällkalla vintern, fast mina medpatienter såg lätt gröna ut och verkade ha svårigheter att ta till sig kunskaper om hur man friterar ansjovis – möjligen beroende på den 1,5 meter långa hoprullade slang med distinkt ljusrött innehåll som jag traskade omkring med fäst i armen. Avdelningen får ytterligare plus för att man fick ha med egen musik till sessionen.

ÖNH-kliniken är lite utspridd; den avdelning jag besökte ligger även i en källare, och man fick vara något av stigfinnare för att hitta dit. Väl där råder en avfolkning liknande den i Norrlands inre, men man sätter sig i det sjuttiotalsinspirerade, gråbruna väntrummet, och si, Månadsjournalen finns att bläddra i. Denna tidning hade, under sin tidigare

redaktör, fördelen att numren inte blev särdeles daterade, utan var roliga att läsa även efter utgivningsdatum, så ÖNH-doktorerna behöver inte känna sig besvärade vid mindre förseningar.

På Käkkirurgen finns inget att läsa, men det är det enda väntrum i samlingen som har fönster, t o m utrustat med ett träd utanför. Patienten kan sitta och filosofera lite över vädret, vilket också ger något att utstöta ljud om till tandläkaren.

Även på Lungmottagningen finns Svenska Journalen; vidare tre sönderbläddrade Se & Hör, IM-tidningen och drösvis med information om lungåkomor. Väntrummet är det klart trevligaste av de frekventerade, om än på ett institutionsmässigt sätt.

Provtagningen är mig välbekant. Där finns läsmaterial i en hylla, men det är ganska sällan någon utnyttjar det. Mes-tadels sitter patienterna och antingen tittar på TVn som hänger i taket eller läser det beige, inplastade blad från överläkaren vari det förklaras varför man måste sitta ner 15 minuter innan proven tas. Inte för att det direkt hjälper att veta det när man stressad sitter där och inälvan studsar som en ondsint och mycket stor humla som vill ut. Troligen skonar det dock personalens adrenalinnivå i och med att de slipper dagliga och stundliga utskällningar.

Så till min favoritklinik – inte på grund av dess lektyr, utan beroende på den fenomenala personalen. Kaffe, te och kex serveras i väntrummet, som i övrigt dock tillhör de mer dämpade på sjukhuset. I läsväg finns »Harry den smutsiga hunden», en Alfons Åberg-bok, en X9, ett ex var av Året Runt och Allers från 1991 samt ett par ex av Se & Hör från 1992; samtliga veckotidningar skulle göra sig bäst som den konfetti de ser ut som. Bästa rådet för patienter hit är att ha med en bok (fast snarare till deras anhöriga, eftersom det är en ögonklinik). Men urvalet har blivit något större. Härförleden donerade jag alla mormors Svensk Damtidning från första halvåret 1997, så nu kan besökare inhämta relativt aktuellt skvaller, och med all rätt hävda att de bara läser denna hos doktorn...

Patient patients